૮૯૫૪

ગુલચમનેબોસ્તાન

ભાગ પેહલો બીજો અને ત્રીજો

(જલસાઓ અને બેઠકોમાં ગવાતી ઉમદા
ગઝલો, લાવણીઓ, ઠુમરીઓ,
હોરીઓ, વીગેરેનો મોટો સંગ્રહ.)

છપાવી પ્રગટ કરનાર.

અમદાવાદ મધ્યે
કંદોઇની વાડીના મેડા ઉપર શા. કેસવલાલ ગુલાબચંદે
પોતાના ધી ચંદ્ર પ્રકાશ પ્રીન્ટિંગ પ્રેસમાં છાપી.
ઈ૦ સ૦ ૧૮૯૯.—સને ૧૩૧૭ હીજરી.

કીંમત ચાર આના.

ગુલ ચમને બોસ્તાન.

ઠુમરી ફરહત ખમાચ.

મરોરી મોરી બંઇયા મંએ ના માનુંગી
ના માનુંગી ના માનુંગી મરોરી મોરી બઇયા મંએ.
સજીઆ ચડત તન થરથર કાંપેબારી બીસ લડકઇયાં. સૈયાં મંએ
છાંડ દે ફરહત નરમ કડાઇ પડત તુમારે પઇયાં—મંએ ના માનુંગી

ઠુમરી—નજમ—પરજ.

ચલી ઝમક ઝમક બ્રજનારી રહી ઝુમ ઝુમ મતવારી—ચલી
નયેનોસે જાદુ દાલા સએનોસે માર ગઇ ભાલા,
ચતવન બુંદીકી કટારી—ચલી
કહે નજમ કહે સોહી હરવા, સરગગર ગગર પર ગરવા,
જલ ભરન ચલી પન્હારી—ચલી

ઠુમરી અફસોસ.

મોરે સઇયાં ન માને મનાએહારી—મોરે સઇયાં ન માનેમનાએહારી
બનતી કરત હું કર જોરત હું સીસ હુ ચરન ઝુકાએ હારી—મોરે
લેલે બલઇયાં પડત હું પઇઆં કોટન ઉપાવ ઉઠાએ હારી—મોરે
ઘડીઘડી પલ છીન મનકોતર પનુ જયેસે કે દામન દીખાએ હારી—મોરે
અફસોસ પીઆ અબ બીતાસબ અપની આજ પીઆકો સુના
એ હારી—મોરે

ઠુમરી ભયેરવી.

બાબલ મોરારે નેહેરવા છુટાજાયે, અજી નહેરવા છુટા જાયે—બા૦
જબ દુલીયા દરવાજેપર આઈહી અપના બેગાના છુટા જાયે—બા
અંગનાતો પરબત ભયો દહેરી ભરી બદેશ
લો બાબલ ઘર અપના મંએ જાત પીઆકે દેસ—બાબલ.

ઠુમરી દેશ.

સુનો તુમ યાર પરદેશી, બચન કઇસે નીભાવોગે—સુનો
નદીયાં ઝોરસે બહેતી, કવૈયા સુજ ના પડતી
પુકારૂં અપની હીમતકુ, લાગાદે પાર મોરી દૈયા—સુનો
બાળપન ખેલમેં ખોયા, જવાની નીંદભર સોયા
બુઢાપા દેખકર રોયા, નબીજી આસરા તેરા—સુનો

ઠુંમરી ભૈરવી.

બાંકે નૈનુ વાલીઆં સાંઈ તેરા ભલા કરેંગા—બાંકે
સાંવલી સુરત મદ ભરી અંખીયાં,
ચાલચલે મતવાલીયાં–બાંકે નૈનુવાલીઆં,

ખ્યાલ ગોરી.

બન બન કોયલીઆં પુકારે પીયા પીયા—બન બન
સાંજ ભઈ અબ દીનતો ગુઝર ગયા,
નાહક દીન કીયું ખોયારે—બન બન

ઠુંમરી ભૈરવી.

મએં કૈસે મનાઉં મોરે બાલમકો,
મેરે બાલમકો—મેરે બાલમેકો—મએં કૈસે
ઐસોહી બાલમ મોરો હઠીલો,
જીઉં જીઉં મનાઉં તીઉં તીઉં રૂસ જાવે—મએ કૈસે

ઠુમરી.

જનમ જનમ ગુન ગાઉરે ગુઈયાં
જો કોઈ પીયાસે મીલાદે હોરી—જનમ જનમ
દીનકોરે મોહે ચેન નહીં હુએ,
રાતકુ નીંદ ન આવે હોરી—જનમ જનમ

ખ્યાલ ગોરી.

પ્યારી તોરી નગરીમે ભોલા જોગી આયા—પ્યારી
કાનન કુંડલ ગલે બીચ સુલી,
ઘર ઘર અલખ જગાયા—પ્યારી તોરી

ઠુમરી ખમ્માચ.

બૈયાંતો મરોર ડારી,
અઉસોરે બેદરદી સૈયાંતો—બૈયાંતો
ના મએ બોલી સૈયાં ના મએં ચાલી

બરજોરી ચુરીઆં સબ ફોડ ડારી;
ભલા સબ ફોડ ડારી—અઊસોરે

ખ્યાલ કાલીંગડો.

તેરે ગોરે મુખકી બાત ગોરીયાં નીકી લગત હુએ-તેરે
ચંદ સરીખો તેરો મુખડો બીરાજે,
ઉજલી બતીસી ગોરે ગાલ, ગોરીયાં નીકી લગત હુએ-તેરે

ઠુમરી.

નીત દરપે તેરે આના, ફીર ફીરકે ચલે જાના,
ઈતનાભી તુને હમકો ન અપના કર પેછાના,
નીત દરપે તેરે આના—ફીર ફીરકે
તું લેલીતો મએં મજનુ, તું શીરીતો મએં ફરહાદ,
તું ગુલ હુએ તો મએં બુલબુલ, તું શમ્આ તો મએ પરવાન
નીત દરપે તેરે આના—ફીર ફીરકે

ખ્યાલ ટપ્પો.

મૌલા યા જગમેં શરમ રખ મેરી—મૌલા યા
બીના પાક પરવરદીગાર, કોન રખે પત મેરી,
મૌલા યા જગમે શરમ રખ મેરી—મૌલા યા

ઠુમરી.

છોટા બાલમરે-છોટા બાલમ,
છોટા બાલમ નાદાનતો ગુમાન કરે,
હાં ગુમાન કરે ભડવા મીઝાજ કરે—છોટા બાલમ
મેં જો ગઈથી બઝાર લેનેકુ,
મુવા રસ્તેમેં આકે મેરી છેડ કરે,
મુવા પહલો પકડકે મેરી છેડ કરે
મારૂં જંબીલકી માર તોબા તીલા કરે,
મારૂં બેગનકી માર અલા બાવા બોલે—છોટા બાલમરે
મે જો ગઈથી પનીયા ભરનકુ,
મુવા રસ્તેમેં આકે મેરી છેડ કરે,
મુવા પહલો પકડકે મેરી છેડ કરે
મારૂં કંકરકી માર તોબા તીલા કરે
મારૂં મુસોકી માર અમ્માં બાવા બોલે—છોટા બાલમરે

મેં જો બેઠું ચુલેકે આગે,
મુવા ચુલેપર આકે મેરી છેડ કરે,
મુવા પલ્લો પકડકે મેરી છેડ કરે
મારૂં ચીપીએકા માર અમ્માં બાવા-બોલે છોટા બાલમરે
મેં જો ગઈથી છત્રી પલંગપર,
મુવા પલંગપર આકે મેરી છેડ કરે,
ભડવા પલંગપર આકે છેડ છાડ કરે
મારૂં તકીએકી માર તોબા તીલા કરે
મારૂં લાતોકી માર અમ્માં બાવા બોલે—છોટા બા૦

કાહરવો.

કાલી ગટા સીલોના પાની મોહે લગારે—કાલી
યાર બુલાવે દોડી જાઉં
ખસમ બુલાવે તો સર દુખે—કાલી

કાહારવો.

બેટા જુમા જુમારે, થોડી આગ લા દે—બેટા
આગ લા તંબાકુ લા, લા દે થંઠા પાની,
ચાર ભાઈયોંકી મિજલસ બેઠી, હુકેકી મિજબાની—બેટા

ગઝલે આશક.

દીખકકે રૂખ ગુલો બુલબુલકો ખ્વાર હોનેદો,
ચમનમેં સરવકો કદપર નીસાર હોનેદો.
જગાદો ઉસકોભી થોડી તુમ અપને કુચેમેં.
શસીદે નાઝકા ઈસિજા મઝાર હોનેદો.
કહા જો હાલે દીલ ઉનસે તો સાફ ફરમાયા,
મેરી બલાસે જો હુએ બેકરાર હોનેદો.
યે આજ કયા હુએ કે તુમ ખુદ ગલે ગલે આકર,
બલએ લેનેદો હમકો નીસાર હોનેદો.
બચાઓ દીલકો ન ઈસતરેહ અપને અએ "અશક"
કીસીંકે તીરે નીગાહકા શીકાર હોનેદો.

ગઝલે નઝીર.

ગુલઝારહુએ દાગોંસે યહાં તન બદન અપના,
કુછ ખઓફ ખીઝાંકા નહીં રખતા ચમન અપના.
અશકોંકે તસલસુલને છુપાયા તને ઉરયાં,

યે આએ રવાંકા હુએ બના પએરહન અપના,
કીસતરેહ બને અએસેસે ઈનસાફ્તો હુએ શરત.
યે વઝા મેરી દેખો વો દેખો ચલન અપના.
ઇનકાર નહીં આપકે ઘર ચલનેસે મુજકો,
મએં ચલનેકો મવજુદ જો છોડો ચલન અપના.
મસનકા પતા ખાને બદશોંસે ન પુછો,
જીસ જાપે કે બસ ગીર રહે વો હુએ વતન અપના.

ભેરવી ઠુમરી—તાલ તીતાલો

સઇઆં જાઓ જાઓ મોસે ના બોલો,
દેખી તુમારી એ રીત—સઇઆં
બાટ ગાટમેં રોકત હમકુ.
ઓર ગગરીઆ તોડો—સઇઆં જાઓ.

ગઝલે ઝફર.

દીલ અપના દેખીયા હમને સનમકો
રહેંગે દએરમેં છોડા હરમકો.
જમાલે દીલરૂબાકે હમ હએં તાલીબ
કરેંગે લેકે કયા બાંગે ઇમમકો.
શબે પુરકત કહીં ઝાયલ હો યા રબ
વીસાલ ઉસ યારકા હાસીલ હો હમકો.
નહી દમસાઝ ગર કોઇ હમારા
રફીક અપનાં બનાયા હમને ગમકો,
ઝફર હુએ નાતવાં અબ અએ સીતમગર
ઉઠા સકતા નહીં બારે અલમકો.

ગઝલે ઝફર.

કયા ગઝબ હુએ કે યાર આંખોંમેં
દીલ ચુરાતા હુએ યાર આંખોંમેં
ચશમે કએફી કે સુરખ ડારોંસે
છા રહી હુએ બહાર આંખોંમેં
ન રૂકા તીફલે આશક પર ન રૂકા
મએંને રોકા હઝાર આંખોંમેં
નહીં ઉઠતી પલક નઝાકતસે
સુરમા હોતા હુએ બાર આંખોંમેં,

જબસે અપના લકબ હુવા હુએ ઝફર
કે રેશાબ હુએ ખુમાર આંખોંમેં

બરવે—તાલ દાદરો.

હુટ જા કહાના ભરન દે પાની.
ભરન દે પાની ભરન દે પાની—હુટજા
સંગકી સાહેલીઆં સબહી બીસર ગઇ૦
મેં પનીઆરન એકેલી —ભરનદે

સાંરગ ખયાવ—તાલ તીલાવડો.

માનોજી માનોજી મોરી બાત,
રસીઆવે માનોજી મોરી બાત-માનોજી
કાનોમે કુંડલ ગળે મુકત માળા
હુંબી ચલુંગી તોરી સાથ—રસીઆવે

ભેરવી ઠુમરી—તાલ અધ્ધો.

સખીરી પીયા મોરો નહીં આયો.
કે બદરા ગરજ ગરજ લાયો.
સજન જરહું જાત જીઆ બુરા૦
ગુન પીઆ મોરો નહીં પાયો.

ભેરવી ઠુમરી—તાલ ઠેકો.

અબ મોરી છાંડ દે કલાઈ
કોન ગાંવકો છોરો એસો ઢીટ લંગરવાસો અબ,
સનદ પીઆ મોરી માનત નાંહી
એસો ચતુર કહી ઢીટોલી કરત બીચ ડગરવાસો અબ

ગઝલે ઝફર.

શકલે તસવીર હો ખામોશ તમાસાં કયા હુએ
બએઠે બએઠે ખીંચે જાતે હો યે નકશા કયા હુએ
કીસપે બીગડે હો ખપા કીસપે હો નકશા કયા હુએ
બુત બને બએઠે હો સાહીબ યે તમાશા કયા હુએ
મએભી જુઠા મેરે શીકવેભી સરાસર જુઠે
તુમીં સચ્ચે સહુ ઇસ બાતકા જહગડા કયા હુએ.
એકહી જલવેમેં બેખુદ હુએ ગશમેં આકર
તુમને અએ હઝરતે મુસા અભી દેખા કયા હુએ.
શીકલે તસવીર બની રહેતી હુએં જો આઠ પહર
અએ ઝફર આપકી આંખોંને યે દેખા કયા એહુ.

ઠુમરી કાલીંગડો.

બદલ ગએ નએનારે, છીનત નાહીં—બદલ .
શેર—કાગલ હોયતો વાંચી એરી, કરમ ન બાંચ્યો જાએ,
કુંવા હોતો તાગલું, સમુદ્ર તાગ્યો ન જાય—બદલ
ખેતી હોતો ખેડલું, ડુંગર ખેડા ન જાએ,
પર સૈયાંકી પ્રીત બુરી, ભોર ભખે ઉઠ જાએ—બદલ

ટપ્પો ભૈરવી.

હો લેલી લેલી કરત ફરે મજનુવે—હો લેલી
આપહી શીશી આપહી પ્યાલારે,
આપહી સાકી હો રહા મજનુવે—હો લેલી

દાદરો ખમ્માચ.

કોઈ લટક લટક ચલત મોહન આવે, મન ભાસ
અધુરી અધુરી મધુરી મધુરી મોરલી બજાવે—કોઈ
ખાંધે કમરીયાં હાથે લકરીઆં બનમે ગઉઆ ચરાવે
સાવલી સુરત મોહની મુરત મુખસે બીન બજાવે—કોઇ

ઠુમરી જીલ્લો.

કંગનવા મોરો કરસે સરક ગયોરે,
સુનો મોરી ગુઈઆં, લાગુ તોરે પૈયાં—કંગનવા
રાજ દુલારીરે, સુનો પીયા પ્યારેરે,
મએં જાને નહી દુગી, જોબનરસ લુંગી,
કમંર પતલીસી લચક ગયોરે—કંગનવા

કાહારવો.

મેરે ભોલે નવાબ, કલકતેકી સૈરકો લે ચલોરે—મેરે
છોકરોંસે અકડ બકડ જવાનોસે યારી
બુઢકુતો લાત મારૂં ટટુકી અસ્વારી—મેરે

ખ્યાલ ગોરી.

મએતો દઊંગીં ગાલીરે સાંવરીઆ
ગાગરીયાં મત ફોડોરે સાંવરીઆ—મએતો દઉંગી
ગાગર ફોડી મેરી બૈયાં મરોરી
મેરી મોતીયાંકી લટ તોડીરે સાંવરીઆ—મએતો દઊંગી

ખ્યાલ ગોરી.

આજ ઘર આયા મેરા પ્યારા—આજઘર

ચોક પુરાઉ મંગલ ગાઊં,
ઔર ગુથાઊં ફુલ ગજરા—આજઘર

બરવો દાદરો

ગોરી ધીરે ચલો ગગરી ઝલકન જાએ-ગોરી
સીરપર ગગરી ગગરી કરવા૦
પતલી કમર લચકન જાય—ગોરી

રામકળી ઠુમરી—તાલ અદ્ધો

બાબુલ તુમ ચતુર સુજાન માન—બાબુલ
તુમરે કારન મેં લાજ તજી,
જગસે રૂઠી મન જાન પ્યારે—બાબુલ તુમ
લોગવા હસત મોરી એહી રીતસે૦
તુમતો કછુ ન રાહ પછાનો, ડરત ડરત મેં ભઈ
સો અપને દીલ જાનોરી—બાબુલ તુમ

ગઝલે સબા

અઝલસે ખનજરે કાતીલ હુએ મેરે સરકે લીએ
મએં વો શજર હું કે પએદા હુવા તબરકે લીએ.
બલા તવીલ શબે હીજર હુએ નહીં કટતી
દુઆએ માંગતા હું શામસે સહરકે લીએ
ઉતરકે યારને કોઠેસે હાલે દીલ પુછા
મસીહા ચરખસે આયા મેરી ખબરકે લીએ
અસીરે ઝાર હું રખ મુજકો યુંહી અએ સઇયાદ
ઝરૂર કયા હુએ કફસ એક મુશતેપરકે લીએ.
સબા યે ઉસકા હુએ મૌજીદ વો ઉસકા મૌજીદ હુએ.
બશર હુએ ગમકે લીએ ઓર ગમ બશરકે લીએ.

ધનાશ્રી ધ્રુપદ—તાલ ચોતાલ

ગોરે ગોરે ગાલકો ગુમાન છાંડ બાવરે
રંગતો પતંગ તેરો, કાલહી ઉડ જાયગો-ગોરો ગોરે
ધુંઆં જેસી દેહ તોરી જાતહુ ન લાગે દેરી૦
નદીકે કીનારે રૂખ, કહાં બેઠે રહેગો-ગોરે ગોરે
મમતાકું છાંડ મન રાખ લેહરીસુ ધ્યાન
જવાનીકો માંસ તેરો સ્વાનહુ નખાયગો

કહેત ગુની તાનસેન, સુન શાહ અકબર
બાંધીં મુઠી આયો જેસે પસારે હાથ જાયગો-ગોરે

માઢ દાદરો

મ્રગા નેનીરા ઢાલા સેજા કયું ના ચાલોજી. રાજ
ચંદા તોરી ચાંદની સોતી પલંગ બીછાય
જબ જાગું તબ એકલી મારૂ કટારી ધાય—મ્રગા

કાલીંગડો ખયાલ—તાલ ઠેકો

પપઇઆરે પીઆંકી બોલી ન બોલ—પપઈઆંરે
જો સુન પાવે કોઈ બરેહાકી માતી
દારેગી ચાંચ મરોર—પપઈઆંરે

ગઝલે ઇનશા.

ગર મોહબ્બનમાં દીલમેં દાગ નહીં
ખાનએ કાઆબામે ચરાગ નહી.
યે નશાં હુએ મઝારે આશીકકા
ચાદરે ગુલ નહીં ચરાગ નહી.
કએશે કએસે રફીર છુટ ગએ
હાએ કીસ કીસકા દીલપે દાગ નહીં.
સરપર અહેસાન લે અમીરોકાં
હમ ફકીરોંકા યે દમાગ નહીં.
રૂખે રગીને યારકા હમસાર
ઝાહીદ ઈતના તેરા દમાગ નહીં.
ચલ બસે હુએં નસીમ જીસ દીનસે
ઈનશા અબ વો હવાએ બાગ નહીં.

ભેરવી—તાલ દાદરો,

હમસે છળ તુમ છોડદે હો કહાના
પ્યારે સૈઆં મારે છોડદે હો કહાના—હમસે
એતની અરજ મોરી સુનલે સાંવલીઆ૦
કાહેનું લોંગ હસાલે પ્યારે—છોડદે હો કહાના

ગઝલે આશીક.

લીખ્ખો સલામ ગએરકે ખતમેં ગુલામકો
બન્દેકા બસ સલામ હુએ અએસી સલામકો
ગો આપને જવાબ બુરાહી દીઆ વલે

મુજસે બયાં ન કીજે અદુકે પયામકો
ગીરયામેં મેરે ઝીન્દી દીલો હંસતે કયા હો હાએ
રોતા હું અપને મએં દીલે જન્નત મુકામકો.
સહે સહેકે નાદુરૂસ્ત તેરી ખો બીગાડ દી
હમને ખરાબ આપ કીયા અપને કામકો.
અબ શોર હએ મીશાલ જો દે ઉસ ખીરામકો
યું કોન જાનતા થા કયામતકે નામકો.
જબ તું ચલે જનાઝએ આશીકકે સાથ સાફ
ફીર કોન વારીસોંકી સુને ઈઝને આમકો.

હોરી.

રેન રેહ ગઈ થોડી, શામ છાંડો બઈયાં મોરી–રેન
અપનેરે અપને મંદીરસે નીકસી, કોઈ સાંવરી કોઇ ગોરી
અબકો ફાગમેં ફગવા દુંગી, સુરત પેછાની મેં તોરી
શામ છાંડો બઈયાં મોરી–રેન

હોરી.

હોરીકે દીનમેં પીયા ઘર આએ
મેં કાહા કરૂ મેહમાનીરે—હોરીકે
તનમન ધન સબ વારૂ ઉનપે, ઓર કરૂંગી બખાનીરે
હોરીકે દીનનમેં પીયા ઘર આએ—મેં કાહા

ભેરવી હોરી—તાલ દીપચંદી

કોન ખેલે એસી હોરી સખીરી
પીયા હમારો લુટે જોબનવા—કોન ખેલે
એક સમે પીયા રાતકો આએ
બુકટ ગુલાલ ઉડાઇ,
ઊડત ઊડત મોરી આંખોમેં આવે
ચોલી હમારી તોડાઇ,
સખી મેંતો ઠગસે ઠગાઈ—કોન ખેલે

ભેરવ ઠુમરી—તાલ તીતાલો

હેરી મત મારો હમેં ફુલ ગેંડા
ભલા મત મારો હમેં ફુલ ગેંડા—હેરી મત મારો
એહી ગેંડ મોહે બાણ લગત હએ
તીરછી નીગા તોરી સાંવલીયા—મત મારો હમેં;

ગઝલે પુરનભગત.

જો અદુઅ બાગ હો બરબાદ હો
કોઈ હો ગુલચી હો યા સઇયાદ હો.
કુચએ જાતાંસે મતબલ હએ હમેં
દએર વીરાં હો હરમ બરબાદ. હો.
કએદે મઝહબ વાકઈ એક રોગ હએ
આદમીકો ચાહિએ આઝાદ હો.
યે તમીઝ અલ્લાહ દે સઈયાદકો
બાગ વીરાં હો કફસ આબાદ હો.
ઝાહીરો બીતીનમેં અએ દીલ ફરક હો
બુત બગલમેં હો ખુદાકી યાદ હો.
આપકો આપની ખુશીસે કામ હએ
કોઈ નાખુશ હો કોઇ નાશાદ હો.
ખુબહી ઉસ ગુલકો લાઓ રાહ પર
અએ પુરન તુમભી બડે ઉસતાદ હો.

કાલીંગડો

મોરે સઇઆંકુ મીલાદે મોરે રામરે—મોરે
તુમસે ન કહીએ કાહોસે કહીએ
તું મોરે ભગવાન—મોરે
દરજવા તુમરે ઠાડી રહુંગી
જપુ તુમારા નામ—મોરે

ભેરવી હોરી તાલ દીપચંદી (ધમાલ).

સખી મોરી નવરંગ ચુંદરી બીગારી
એસા છેલા ગુમાની ને મોરી—નવરંગ
અબીર ગુલાલ બુકટ મોપે ડારયો;
મારી કેસર પીચકારી-સખીરી મોરી નવરંગ

રામકળી ખયાલ-તાલ ધીમો ત્રીતાલો.

નંનદીઆ લાજ સંગરવા મોરા
બાર બાર કર લઉંગી જીયરા તોલા—લાજ સંગરવા
કુછ ભુજ ફરકત અગમ ભઈલવા૦
નંનદીઆ આવન કહી લો પીઆ
કગવા બોલે બાર બાર
ઓર જોબન કરત હંસજોરા—નંનદીઆ

ટોડી તાલદાદરો

નીંદીઆં જગાએ હારીરે
સંખીરી મેં દુખળ ભઈ મોરી—નીંદીઆં
સુનરી સખી મોરી દુબકી કહાની
રાત ભઈ મે દીવાની—નીંદીઆં

સુરપરદા ટટો તાલ ઠેકો

મીઆં મેં તો ચાલ પીછાની
હમદમ બાચની જારે સેજાની,—મીઆં મેં તો
સુને પાએન ગહન સેજાની૦
દુસ નામ તમામ, જુમાબી શેલ બહી મેં
અપના તો હુવા કામ તમામ—મીઆં મેં તો

ઠુમરી.

મત જાઓ સાગર પાની, બીતી જાએ જવાની. હો મત
હાં હાં કરત તોરી પઇઆં પડત હું એ,
બીતી જાએ જવાની. હો મત

ઠુમરી.

નજર લગીરે મોહોકો રામ,
કીન બએરીને મોપે જાદુઆ કીનો. નજર
સાસ મેરી જુઠી, નનંદ મોરી બએરનરે
છોટાસા દેવરીયા કરત ગુમાંન. નજર

ઠુમરી.

હો હમારો મન કાહે લીનો યાર,
પ્રીત કરી કછુ ઓર બીસરાયો. મન કાહે લીનો યાર
પ્રીત કરી કછુ રીત ન જાનીરે,
મન માને સો કીની. હમારો મન કાહે લીનો યાર

ખ્યાલ મહલાર

આજ કહીં ઘુમસે બરસે પાની, પાનીરે,
ગુમાનરા પરદેશ ન જાના. આજ કહીં
ડગમગ ઝલરા પલપલ પાની, પાનીરે
ગુમાનરા પરદેશ ન જાના. આજ કહીં

ઠુમરી જીલ્લો

હો કનૈયા જરા બનસી બજા જારે,
ત્રઠ જમુનાંકે તીર. કનૈયા જરા બનસી

બનસી બજાઈ મોરી, સુધ બીસરાઈરે,
કનૈયા જરા ફીરકે સુનાજારે ત્રઠ જમુના કે તીર

ઠુમરી

પીઉકે ચીત્ર બિન પીતમ પ્યારે
મન બેરાગી મોરારે. સૈયાં
અંબુઆકી ડાળપે કોહેલીયાં બોલે
બનમેં બોલે મોરલારે
નદી કીનારે સારસ બોલે
મએં જાનુ પીઆ મોરારે. સૈયાં
અપને પીયાપે તન મન વારૂં
જો વારૂં સો થોડારે
આવોરે પીયરવા ગલેરે લગાલું
જગમેં જીના ડોડારે. સૈયાં
ડગમગ ચાલ તેરી છાંડદે ગોરીયાં
પાસ બસે જીયા મોરારે
સબકે રદયમેં શામ બસત હુએ
કોઈ સાંવરા કોઈ ગોરારે. સૈયા

ગઝલ મોઅલ્લફ.

આયા નઝર કીસીકા રૂખે હકનુમા મુજેહ,
ઇસ વછેહસે હયે વીર્દેઝંબા વહ્દુખા મુજેહ;
વો રૂખકે જીસ્મે જલ્વએ કબ્રોનેન હયે આંય
હયેરાં બનાયા અરઅતે ખએરૂલ વરા મુજેહ;
હયે ઝાહ રહે પાસ ન લે જાયેગા કોઈ,
પંહોચાએગી મદીનેમે મેરી કઝા મુજેહ;
નીકલી ગઈ જવાની ગઈ પીર હો ગયા;
અયે ચર્ખ અબતો રોઝએ હઝરત દીખા મુજેહ;
કુરબાન ન કયું હકીમ હકીકે હું ઝરફી,
બીમારીએ મીજાઝસે બખ્ખમી શફા મુજેહ.

ગજલ રંગીન

ન છેડો હમે દીલ દુખાએ હુએ હયે
જુદાઇકે સદમે ઉઠાએ હુએ હંએ
હયા દીલમેસે ઊવકે જાતી નહી હએ
કે પરદેસે રૂખકો છુપાએ હુએ હયે

ગીલાબખ્તકા ઐરનશીકવાફલકકા
દીલે ગમજદાકેસતાએ હુએ હયે
ગયાજબતોગોરેગરીબાંયેહ બોલા
હમારેયેહ સબ ઘરબસાએહુએ હયે
પડી હુએમુશયીલ નઘબરાઓ રંગીન
અલીબંહરેઈમદાદઆએહુએ હંએ

ગજલ મોહસીન.

હોશરૂબા સીતગગરા માહેલકા તુકેનહએ
સબરોકરાર લેગયા સચતોબતા તુકેનહએ
પહુલેતો દીલકોલેલીઆ બાકી જો દીલમે રહગયા
નાજો અદાસે મુસકરા કહનેલગા તુ કોન હુએ
કરકે નીગા યારસુ તુજહીકો દેખા રૂબરૂ
કોઈ નજર નહીં પડા તેરે સીવા તુ કોન હુએ
ભેદતું અપના દેબતા મુહસીને ખસતા જાનકો
પરદેમે દીલકે બીન કહે બોલ રહા તુકોન હુએ

ગજલ આજીજ.

અજબ હાલે દીલે મુઝતર હુએ યારબ ઈસકો કયા કહીએ
તપીશ કહીએક દીલકીબેકલી કહીએ બલા કહીએ
ન ભાતા ઈશકહુએ હમકો નભાતાનાચ ગાના હુએ
ખુદાકી યાદસે હુએ બેકલી શાને ખુદા કહીએ
ભડકતેહે કીધર જાએં નીકલકર સુરતેવહશી
મીલે ગર કએસ જંગલમેં તો ઉસ્સે માજીરા કહીએ
તબીઅત બરકે મુજતરકી તરહકાઈમ નહી અપની
શરર કહીએ ઈસે સીમાબ કહીએ ઇસકો કયાકહીએ

ગજલ ઝફર.

તકદીર હમારી ઈનદીનો કૈસી બદલ ગઈ
હાથોમેં વોહ પરી મેરે આકે નીકલ ગઈ
એક રોજ મેરે યારકી અબરૂ જો હીલ ગઈ
લાખો સીપાહ કટ ગએ તલવાર ચલ ગઈ
શોઅલા હમારી આહકા એસા હુવા બલંદ
બીજલી તડપકે ચરખે કોહનસે નીકલ ગઈ
આ વાએ ઇનકીલાબે ઝમાને કે ઝોર સે
દહલી ઝફરકે હાથસે પલમે નીકલ ગઈ

ગજલ મુનીસ.

હીજરમે આહે શરક બારકરૂં યા ન કરૂં
બે વફાહુએ મચે ઉસે પયાર કરૂં યા ન કરૂં
સુનતેહી વસ્લકા ઈકીરરર જુકાઈ ગરદન
યેહ તરદદુદ હુએકે ઇકરાર કરૂ. યા નકરૂ.
વોહ જરાં કોસે જો ઝાંકે તો મએ ઇતના પુછું
બીસતર અપના પસે દીવાર કરૂં યા ન કરૂં
યાર આરામમે. હુએ વસ્લકી શબ જાતી હુએ
યેહ તરદદુદ હુએ કે બેદાર કરૂ. યા નકરૂ.
શકલકો દેખકે ઊસકી યેહ બતા આ મુનીસ
અયેસે સુસફકો ભલા પયાર કરૂ. યા નકરૂ.

ગજલે મુશતરી.

બોસા ઉસ બુતકી જભીંકા લીયા ચન્દબનકર,
હુવા હુમ દુશ મએ જુન્નારે બીરેહમન બનકર,
ચશ્મ મરદુમસે જો હયે આપકો પરદા મન્ઝુર,
મેરે આંખોમે રહા કીજીએ અન્જન બનકર,
ખુને આશકકા પડા હયે ઇસે બઢબ લપકા;
ઝુલફે પુર પેચ ન કાટે કંહી નાગન બનકર;
દોસ્તીકી દીલે હમ દર્દને બે દરદસે આહ,
દુશમનીં દોસ્તનેકી મુશ્તરી દુશ્મન બનકર.

તાસીરે ઇશ્ક.

મજકુર રાહ.

જીસ ચીજમેં ઇશ્ક સમાવે, સો તરાંહકી ધુમ મચાવે—ટેક
હર શયમેં ઈશ્ક બપા હયે, કહીં જાહેર છુપા હયે, જી
જહાં દેખો નજરમેં આવે—સો તરાંહકી.
દો કીસમકા ઈશ્ક હયે જાનો, પાક ઈશ્ક હકીકી માનો, જી
આર મીજાજીઅયેશ મનાંવે—સો તરાંહકી. ૨
મશહુર મસલ હયે કીસીસે, ગર ઈશ્ક લગે મેંયેંડકીસે, જી
પદમની ન મનકું ભાવે—સો તરાંહકી ૩
જીસ બશરપે ઈસકા સાયા હયેં, કભી ચયેન નકો પાયા હયે જી
બે શુમાર રંજ ઉઠાવે—સો તરાંહકી ૪
બુલબુલ ભી ગુગવે ફીદા હયે, પરવાનાં શમાંપે સદા હયે, જી
કુરબાંન અપસકું જલાવે—સો તરાંહકી ૫

સચ ઇશ્ક હયે એકતા હુનરમે, તાસીર કરે પથ્થરમાં. જી
પાની કર ઉસકુ બહાવે—સો તરાંહકી. ૬
ઇશ્ક કરતે હયે ઇનદીનો વાહી, આલો હુસ્નકી જીસમેં તબાસી જી
યે હરીફ દીલકી સુનાવે-સો તરાંહકી ૭

અન્જામે ઇશ્ક.

મજકુર રાહ.

હાય ઇશ્ક પરીને હમારા, દીલ કીયા હયે પારા પારા—ટેક
યારો ઇશ્ક અજાયેબ બલા હએ, ઘુંટા સદહકા ઉસને ગલાહયે જી
બે ગુનાહ હઝારોકું મારા—દીલ કીયા. ૧
કહીં આશક બની હયે કાફીર, કહી માશુક બંન હુવા જાહીર. જી
કહીં છુપા કહીં આરકારા—દીલ કીયા. ૨
કહીં શેખ બના હયે ફરેબી, કહી દેતા હયે ખબર ગયેબી, જી
કભી રીંદામે જાએ પુકારા—દીલ કીયા. ૩
મંનસુરકું સુલી ચડાયા, સર મસ્તકે સરકું કટાયા, જી
ઓર શમ્સકી ખાલ ઉતારા દીલ કીયા. ૪
મજનુકું બંન બંન ફીરાયા, ફરહાદને તેશા ખાયા જી
લયેલાં શીરીપે જુલ્મ ગુજારા—દીલ કીયા. ૫
છેલબટાઉ મોહેનારાની, નલ દમંનકું કર દીના ફાની. જી
રાજા હીરકુ કરકે અવારા—દીલ કીયા. ૬
જો દામમે ઇસકે ફસા હયે, કભી રોયા કભી ઓ હસા હયે; જી
યે " હરીફ " કહેવે બીચારા—દીલ કીયા. ૭

મુસાફીર.

મજકુર રાહ.

મોહે છાંડ કહો સીધારા, નંદલાલ મુસાફીર પ્યારા—ટેક
દે દગા ગયા પરદેશી, દીલ લગીકી અયેસી તયેસી, જી
કહાં ગયા ઓ શેખ શરારા—નંદલાલ.
કીધી પ્રીત પંછની સાથે, મારી પગમાં કુવાડી હાથે, જી
કેવા દુષ્ટ કરમ છે મ્હારા—નંદલાલ. ૨
ગેલા નીધુન કંનચે દેશાલા, કુઠે પાહાવુ અતા મીં ત્યાલા, જી
પંડીતાસ જાવું વીચારા—નંદલાલ. ૩
ચોંઓાં કીનકે વીની દુઃખ્યારી, થયો મુતે હણે દુખ ભારી, જી
કીડાં ઊને અખીનજા તારા—નંદલાલ. ૪
આ પ્રેમ ઘટા મોહે ઘેરી, લીની સારી શુદ્ધ બુદ્ધ મેરી, જી
નહીં ચએન રયેન દીન સારા—નંદલાલ. ૫

નીન શીવાયે અંત ના નીરૂ, ગંઠલ દાગા એડી અલદુ, જી
છીવાં બંન તું તુટી નંનચારા—નંદલાલ. ૬
અયે મેહેરે દરખશાં દીલેમંન, વાયે બુલબુલે દીલેમાં ગુલશન, જી
બંચા "હરીફ" મકુન આવારા—નંદલાલ. ૭

ચતરંગ.

ચતરંગ રસસુ સુનાવહી, તાલ સુરકો ભેદ કઠન અતી-ટેક
લાગ દાટ કયું સમજ સોચકર, ઉસ્તાદ ગુરૂકે
પાંઉહી પુંજત; ધીમીકટ દીધીગન બજાવહી-ચત૦
ધીત્તાલોંગ તાતા તુંગા તાંતા તુંગા,
ધીમીકટ દીધીગન બજાવહી.-ચતરંગ૦
દરદર દીમ તનનન, દારો દીમ તનનન,
તનીનનનનનનન નગાવહી—ચતરંગ૦
નીનીધપ નીનીધપ ધપમ કરી મસે,
ધાકડ કડ ધુકડ કડાંગ મચાવી.—ચતરંગ૦
ઉલટ સુલટ જયું હોત સુરકો, સારીગમ પધનીસા
નીધપમગરીસા; શ્રી વલભ રસકું સુનાવહી—ચ૦

લાવણી ૧ લી.

મોહી મોહી માણીગર મન તમારો જોઈ લટકો;
જોઇ રૂપ જવાની શામ લાગ્યો દીલ ખટકો
લાગ્યો લહાવ લાલને જોઈ સને તો ભારી,
ઘણું સાલે ગોવિંદનો ઘાટ નેનકટારી;
દેખી દેદાર દીલ અભિલાષ મળવા મન ચટકો. જોઈ ૧
વારે વારે લટકો ચટકો તમારો જોતી,
કાને કુંડળ લળકે ઝળકે પહેરી ધોતી;
શિર મુકુટ ધર્યો ઘનશામ સાહયો કાષ્ટ કટકો જોઈ ૨
ત્રીકમ તાકી નેનનું તિર તન હરી લ્યો છો,
હરિ વિહ્વળ કામની કંથ દાસને દુઃખ દોછો,
સરે સ્વારથ સારો સ્યામ સટક લેઈ સટકો. જોઈ ૩
આવી અબળા આધારે શામ શર્ણું તમે લ્યોને,
રાઘવ રામા રાંકની જાત રમાડી સુખ દોને;
માંડો મરજી મુજપર શામ મન કયાં ભટકો. જોઇ
મુકી ખટપટ ઝટપટ આવો દયા મન લાવી,
કરો લટપટ સટપટ ઝટપટ અંક ભીડાવી;
લાલ લળી લળી લાગુ પાય છબીલા શું છટકો જોઈ ૫

પીયો પ્યારા અધર પીયુષ કરૂણા કરિયે,
મન માધવ અર્પ્યું મહારૂ અંકતો ભરિયે;
કેમ કરો કૃષ્ણજી વાર મારો જીવ ફટકયો. જોઈ ૬
સુણી વચન સલુણીનું શામ કરૂણા કીધી,
મણી મોહન કરી વીચાર વામાને ધીર દીધી;
એમ સમાવી અબળાનો તાપ ગયા બંસીબટકો જો૦ ૭

લાવણી ૨ જી.

ઓ પ્યારી પ્રાણ આધાર પ્રેમ શું છાડે;
તારે સારૂ તલપે તન મન ઘણો કોડે. ટેક૦
તને જોઉં તારૂણી તોજ મને સુખ થાયે.
પ્યારી પ્રાણ વીના પળ એક નવ રહેવાયે;
તુજ પુઠે તારૂણી ભમુ ભમરની ગોડે. તારે૦ ૧
કર્યું કામણ કામની તેંજ કર્યો બેભાને,
મોહયો લટકે ચટકે ખટકે ભીને વાને;
આવો ભાવો કહાવો પ્રાણ રમો મુજ જોડે તારે૦ ૨
તાહારી ચાલે વાળે ગાલે આડો આંક વાળે,
જોઈ ઠમકો ધમકો કમખો રૂદેમાં સાલે;
તારૂં તન મન સુંદર સ્તન સુઘડતા સોડે. તારે૦ ૩
શામા બોલોને સુંદર સાથ ત્યારે સુખ થાયે,
ધરો દયા મયા કાંઈ મન શાંત થાય કાયે;
તુજ સારૂ તારૂણી તન ચઢયું મુજ ઘોડે. તારે૦ ૪
તમે આવો સમાવો તાપ પ્રાણની પ્યારી
બન્યો બાંવરો ઘણો બેભાન વીયોગે તારી;
કાં કરે કામની વાર કામ પુર દોડે. તારે૦ ૫
દારા દામોદરની દાસી થઈ દીલ ખોલી,
પડી પ્રાણજીવનને પાય મધુર સ્વર બોલી;
ભવોભવની ભગવાન ભામ તમારી જોડે. તારે૦ ૬
મળ્યાં દારા દામોદર દાસ મણીના સ્વામી
માણ્યો મન ગમતો ત્યાં મોજ મોહન સુખ પામી;
થયો પરસ્પર અતીશે પ્રેમ અંતરપટ ફાડે. તારે૦ ૭

ખમાચ કાફી ઠુમરી પંજાબી

સંઈયા તોરે પંઈયા લાગું બંઈયા ન મરોર
અંપની કહેતન સુનત કછુ મોરી દેખો બરજોરી કરડારી
બંઈયા જકજોર —તારે૦

હું બ્રીજનારી દેખી તોરી ચતરાઇ, તોરી તખન લા
ગી કાંઈ ઓરસે મોરી આલી સનદ પીયીસે કછુ બન ન પડત.

માહાડ—ચાલ કેરબાની

છેલા મત પીને દારૂડીં, હો નીંદીઆને આ જગાઇ રે
બાલમને આન જગાઇરે, સોનીને રેન જગાઇરે, છેલા મત પાને
દારૂડી૦

દારૂની ધીકી ધીકી માથે મટુકી મારે ચુડલે ચુક જડાસી—
ઉભી સુંદર અરજ કરેછે, મારો બાલમ રૂસો જાયરે—નીંદી-
આને આન જગાઇ૦

તોરી બીનતી કરત—હરદમ કર જોર—તોરે૦

સોરઠ ઠુમરી—પંજાબી ઠેકો.

એક ચતર નાર કરકર સીનગાર, ખડી અપને દવાર પીયા
બીકસ જાય, એક પલક માર હસ મેરા મન લીનો,—એસી ચતર૦
એક ચંદ્ર બદન ચંદાસી કરન, આઇ સનદ પીયા તુમ દે-
ખન ચાહો, પાનોકી બેરન હસ મેરા મત લીનો,—એસી ચતર૦

ભેરવી દાદરો.

પીયા પાપી ન જાગોરે, હો જગાય હારીરે, હો જગાય
હારીરે—ટેક.

ઉઠરે નણંદીઆ ચલો જલ પાણી;
છોટા દીયરા ન જાગેરે —જગાય હારીરે૦
નીચુ બહે ગંગા, ઉપર કાંસી;
એક થીડીઆ બોલી મેરા પીયા બ્રીજવાસી
મેરા પીયા બ્રીજવાસી—પીયા પાપી૦

ખમાચ.

પ્યારસે બદલી કયું નજરતોરી—પ્યારસે૦
એકહી સફરમે અંખીઆ ફેરી તનમન જલજલ જાય ચલતે
નગરસે ભેદ બતાએ, કાહે મોહે બદ હએ દીખાએ નજર
તોરી— પ્યારસે બદલી૦
રડીકે ઘરમે બતીયાં છેડી હમ સંગ દીલ મીલજાયે;
બએરીને તોરી મત બહેકાઈ, મોહે દેખ કછુંન
લજાએ નજર તોરી— પ્યારસે બદલી૦

સમાપ્ત.